

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 โครงร่างระเบียบวิธีวิจัย (Methodology Framework)

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายวิสาหกิจ(คลัสเตอร์) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน กรณีศึกษา: คลัสเตอร์แปรรูปข้าวจังหวัดพิษณุโลก” มุ่งเน้นการนำกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Concept) มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และกลยุทธ์ในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์แปรรูปข้าวในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกอันจะนำไปสู่การยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวของจังหวัดพิษณุโลกได้ในระยะสั้น

3.1.1 ขั้นตอนการบ่งชี้กระบวนการวิจัย (Indicator Identification)

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จึงให้ความสำคัญกับการศึกษาในเชิงปฏิบัติหรือเชิงสำรวจ ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการและบทความต่างๆ และข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ โดยการวิจัยจะดำเนินการบนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล ดังนั้นการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงได้ดำเนินการภายใต้โครงร่างระเบียบวิธีการวิจัย (Methodology Framework) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

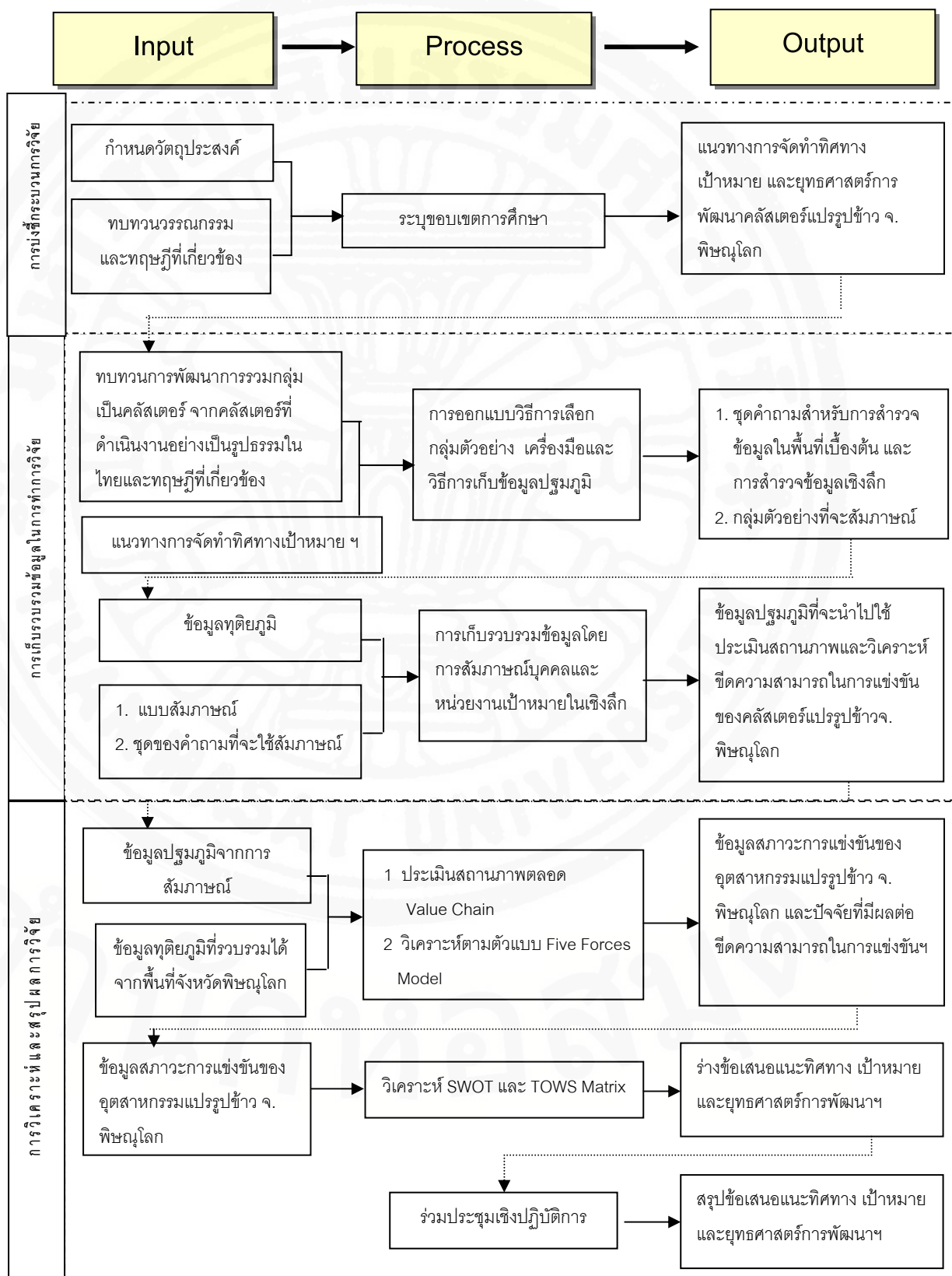
ขั้นตอนที่ 1 การบ่งชี้กระบวนการวิจัย (Indicator Identification)

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำการวิจัย (Data Collection)

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย (Data Analysis)

ภาพที่ 3.1

โครงร่างระเบียบวิธีวิจัย (Methodology Framework)

3.1.1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ และทบทวนวรรณกรรมต่างๆ

จากงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว และจากหนังสือ วารสาร เอกสารทางวิชาการและบทความต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายวิสาหกิจ(คลัสเตอร์) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เช่น งานวิจัยจากหน่วยงานที่ได้รับการยอมรับ คือ โครงการศึกษางานวิจัยการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่วมกับสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โครงการพันธมิตรอุตสาหกรรม” (Cluster Development Project) โดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม โครงการศึกษา Competitive Study – Cluster Approach: Competitiveness of Thailand's Black Tiger Shrimp Industry โดย Institute for Management Education for Thailand Foundation เป็นต้น

เอกสารทางวิชาการคือ เอกสารเครือข่ายวิสาหกิจ(คลัสเตอร์) เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขัน แนวทางการดำเนินงานและกรณีตัวอย่าง : บทเรียนการพัฒนาคลัสเตอร์ในประเทศไทย โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น บทความต่างๆ เกี่ยวกับคลัสเตอร์ สถานการณ์ข้าวในประเทศไทย โดยสถาบันอาหารอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวของไทย สถานการณ์การผลิตและการตลาดข้าวของจังหวัดพิษณุโลก ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลในชุดปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาที่มาของปัญหาการกำหนดขอบเขตในการทำการวิจัย รวมถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำวิจัยฉบับนี้

3.1.1.2 ศึกษาขั้นตอน และวิธีการพัฒนาการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายวิสาหกิจ(คลัสเตอร์) จากคลัสเตอร์ที่มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมแล้วในประเทศไทย และศึกษาแนวทางการดำเนินงานผลักดันการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ(คลัสเตอร์) ที่ริเริ่มโดยหน่วยงานภาครัฐ

3.1.1.3 ศึกษากรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Concept) ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินสถานภาพของคลัสเตอร์เพื่อดูความเชื่อมโยงของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องตามกรอบการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) การวิเคราะห์ขีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์ การวิเคราะห์สภาวะการแข่งขันของอุตสาหกรรม และทฤษฎีที่นำมาใช้ในการกำหนดทิศทางเป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาคลัสเตอร์

3.1.1.4 ออกแบบแนวทางสำหรับการจัดทำทิศทาง เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาของคลัสเตอร์แปรรูปข้าวจังหวัดพิษณุโลก

3.1.2 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย (Data Collection)

3.1.2.1 ขั้นตอนการออกแบบเครื่องมือ

ขั้นตอนนี้จะเป็นการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอต่อการวิเคราะห์ในขั้นต่อไป ได้แก่ การออกแบบชุดของคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ สำหรับการสำรวจข้อมูลในพื้นที่เบื้องต้น และสำหรับการสำรวจข้อมูลเชิงลึกโดยใช้ตัวบ่งชี้กระบวนการวิจัยที่ได้ข้างต้นเป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเนื้อหาของข้อมูลที่ทำกรรวบรวมแบ่งตามการสำรวจได้ดังนี้

การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น (Pre-interview) ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก โดยแบ่งข้อมูลที่ทำกรรวบรวมออกเป็น 5 ส่วนหลักได้แก่

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานการณ์การผลิตข้าวในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลสถานการณ์อุตสาหกรรมแปรรูปข้าวจังหวัดพิษณุโลก
- ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านนโยบายของจังหวัดพิษณุโลกที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการพัฒนาการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก
- ส่วนที่ 4 ข้อมูลความเชื่อมโยงการผลิตในเชิงกิจกรรม (Activity Linkages) และความเชื่อมโยงในเชิงความร่วมมือ (Cooperation Linkages) ตั้งแต่กิจกรรมต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ ตลอดห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ของอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวในจังหวัดพิษณุโลก

การสำรวจข้อมูลเชิงลึก (Indept-interview) ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก โดยเนื้อหาของข้อมูลที่ทำกรรวบรวมแบ่งออกเป็น 5 ส่วนหลักได้แก่

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของการดำเนินกิจการ
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการผลิต
- ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการตลาดและการบริหารจัดการ
- ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านปัญหา อุปสรรค และแนวโน้มการดำเนินธุรกิจ
- ส่วนที่ 5 การเชื่อมโยงและการรวมกลุ่มกับพันธมิตร

3.1.2.2 ขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์จะใช้วิธีการเลือกแบบไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น(Non Probability) โดยมุ่งเน้นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบใช้วิจารณญาณ (Judgement Sampling) ซึ่งเป็นการเลือกตัวอย่างเพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ โดยกลุ่มตัวอย่างที่เลือกขึ้นมาเป็นตัวแทนประชากรได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการพัฒนาให้เกิดการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายวิสาหกิจ(คลัสเตอร์)และมีการดำเนินธุรกิจอย่างจริงจังในปัจจุบัน กลุ่มอุตสาหกรรมสนับสนุนและเกี่ยวโยง รวมทั้งหน่วยงานสนับสนุนที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคลัสเตอร์แปรรูปข้าวในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกรวม 32 แห่งดังนี้

กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ โรงสีข้าว โรงงานผลิตเส้นไหม เส้นก๊วยเตี๋ยวและโรงงานผลิตขนมอบกรอบที่ใช้ข้าวท่อนเป็นวัตถุดิบในการผลิตในจังหวัดพิษณุโลกที่มีการดำเนินธุรกิจอย่างจริงจังในปัจจุบัน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่จะพัฒนาให้เกิดการรวมกลุ่มในลักษณะคลัสเตอร์รวม 16 แห่ง และโรงงานผลิตเส้นก๊วยเตี๋ยวในจังหวัดสุโขทัย และจังหวัดอุดรดิตถ์รวม 2 แห่ง

กลุ่มอุตสาหกรรมสนับสนุนและเกี่ยวโยง ได้แก่ หอการค้าจังหวัดพิษณุโลก สภาอุตสาหกรรมจังหวัดพิษณุโลก ผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องจักรกลการเกษตรและผู้ประกอบธุรกิจตลาดกลางสินค้าเกษตรในจังหวัดพิษณุโลกและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาจังหวัดพิษณุโลกรวม 5 แห่ง

หน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 2 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพิษณุโลก สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพิษณุโลก สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขตที่ 2 ศูนย์วิจัยข้าวจังหวัดพิษณุโลก ภาควิชาวิทยาศาสตร์การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยนเรศวร คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม รวม 8 แห่ง

3.1.2.3 ขั้นตอนการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์เพื่อสำรวจข้อมูลเบื้องต้น (Pre-interview)

1.จัดทำหนังสือขอเข้าพบหน่วยงานราชการเป้าหมายซึ่งเป็นหน่วยงานสนับสนุนและหอการค้าจังหวัดพิษณุโลก หลังจากนั้นทำการยื่นหนังสือแสดงความจำนงขอเข้าพบเพื่อทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารของหน่วยงานหรือผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวของหน่วยงานนั้นๆ โดยมีเอกสารแนบเป็นประเด็นหลักที่จะใช้ในการสัมภาษณ์

2.ติดต่อขอนัดวันและเวลาสัมภาษณ์ โดยอธิบายรายละเอียดของจุดประสงค์รวมถึงขอบเขตของการวิจัยนี้โดยสรุป ก่อนเข้าไปสัมภาษณ์จะทำการศึกษาข้อมูลของหน่วยงานนั้นก่อนเพื่อเป็นประโยชน์ในระหว่างการสัมภาษณ์ โดยจะศึกษาจากข้อมูลของหน่วยงานที่เผยแพร่ในเว็บไซต์จากอินเทอร์เน็ตและเอกสารเผยแพร่ของหน่วยงานต้นสังกัด

3.เข้าสัมภาษณ์ในพื้นที่จริงตามวันและเวลาที่นัดหมาย

4.สรุปผลการสัมภาษณ์เบื้องต้น และนำผลที่ได้มาพิจารณาเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรของกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่จะติดต่อขอเข้าพบเพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึกในขั้นต่อไป

การสัมภาษณ์เพื่อสำรวจข้อมูลเชิงลึก (Indept-interview)

1.จัดทำหนังสือขอเข้าพบผู้ประกอบการธุรกิจโรงสีข้าวและแปรรูปข้าวซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรของกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่จะพัฒนาให้เกิดการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายวิสาหกิจ(คลัสเตอร์) กลุ่มอุตสาหกรรมสนับสนุนและเกี่ยวโยงและหน่วยงานสนับสนุนที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคลัสเตอร์แปรรูปข้าวในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก โดยทำการยื่นหนังสือแสดงความจำนงขอเข้าพบผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการเพื่อทำการสัมภาษณ์พร้อมเอกสารแนบซึ่งเป็นประเด็นหลักที่ใช้ในการสัมภาษณ์

2.ติดต่อขอนัดวันและเวลาสัมภาษณ์ โดยอธิบายรายละเอียดของจุดประสงค์ รวมถึงขอบเขตของการวิจัยนี้โดยสรุป ก่อนเข้าไปสัมภาษณ์จะทำการศึกษาข้อมูลของธุรกิจนั้นก่อนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการสัมภาษณ์ โดยจะศึกษาจากข้อมูลของธุรกิจที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของสภาหอการค้า สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เอกสารจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพิษณุโลก และสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพิษณุโลก เป็นต้น โดยข้อมูลที่จะศึกษาไปก่อนทำการสัมภาษณ์ได้แก่ ประเภทธุรกิจ ประวัติการดำเนินงาน ผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการที่บริหารงานในปัจจุบัน กำลังการผลิตและปริมาณการรับวัตถุดิบเข้าโรงงาน

3. เข้าสัมภาษณ์ในพื้นที่จริงตามวันและเวลาที่นัดหมาย

3.1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เลือกขึ้นมาเป็นตัวแทนประชากร โดยประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์จะดำเนินการไปตามชุดของคำถามที่ระบุไว้ในแบบสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้ ซึ่งข้อมูลที่ได้ถูกสัมภาษณ์ให้มาจะถูกจัดบันทึกในแบบสัมภาษณ์ดังกล่าว

การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ทำการรวบรวมจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมวิชาการเกษตร สถาบันวิจัยข้าว ศูนย์วิจัยข้าวจังหวัดพิษณุโลก สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพิษณุโลก สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขตที่ 2 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถาบันอาหาร สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพิษณุโลก กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กรมการค้าภายใน กรมการค้าต่างประเทศ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ส่งออกข้าวต่างประเทศ

โดยเนื้อหาของข้อมูลที่รวบรวมได้แก่ ตัวเลขทางสถิติ นโยบายของภาครัฐ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคลัสเตอร์ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมและระดับประเทศ สภาพทางภูมิศาสตร์และแหล่งทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดพิษณุโลก โครงสร้างด้านเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดพิษณุโลก โครงสร้างการผลิตและการตลาดสินค้าข้าวของจังหวัดพิษณุโลก สถิติการผลิตและการค้าข้าวจังหวัดพิษณุโลก สถานการณ์การผลิตและการตลาดข้าวของไทย สถานการณ์การส่งออกข้าวและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวของไทย เป็นต้น

3.1.3 ขั้นตอนการวิเคราะห์ (Data Analysis)

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยในขณะที่ทำการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิเสร็จไปบางส่วนได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสัมภาษณ์ควบคู่ไปพร้อมกัน เพื่อเป็นการ

ทดสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล โดยข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมได้ถูกนำมาศึกษาและวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังนี้

3.1.3.1 นำข้อมูลที่มีการจัดบันทึกขณะทำการสัมภาษณ์มาทำการตรวจสอบ และ สอบทานกับเอกสารที่มีอยู่เพื่อให้มั่นใจถึงความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล

3.1.3.2 ประมวลผลข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมได้เพื่อนำมาประเมิน สถานการณ์การผลิตข้าวและอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวในจังหวัดพิษณุโลก

3.1.3.3 ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดหรือทฤษฎีของศาสตราจารย์ ไมเคิล อี. พอร์เตอร์ (Prf. Michael E. Porter) เพื่อประเมินสถานภาพของอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวจังหวัดพิษณุโลก โดยมองภาพของอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวจังหวัดพิษณุโลกในลักษณะเครือข่ายวิสาหกิจหรือคลัสเตอร์แปรรูปข้าว แล้วประเมินสถานภาพของคลัสเตอร์โดยดูความเชื่อมโยงการผลิตในเชิงกิจกรรม (Activity Linkages) ตั้งแต่อุตสาหกรรมต้นน้ำจนถึงปลายน้ำที่สร้างคุณค่าให้แก่ธุรกิจตลอดห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) และความเชื่อมโยงในเชิงความร่วมมือ(Cooperation Linkages)

3.1.3.4 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์แปรรูปข้าวในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้ตัวแบบ Diamond Model และวิเคราะห์สภาวะการแข่งขันของอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวของจังหวัดพิษณุโลกโดยประยุกต์ใช้ตัวแบบ Five Forces Model ของศาสตราจารย์ ไมเคิล อี. พอร์เตอร์ (Prf. Michael E. Porter) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์

3.1.3.5 วิเคราะห์ให้เห็นศักยภาพที่แท้จริง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของ อุตสาหกรรมแปรรูปข้าวจังหวัดพิษณุโลกโดยใช้การวิเคราะห์ SWOT และใช้ตารางอุปสรรค โอกาส จุดอ่อน จุดแข็ง (TOWS Matrix) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์เพื่อให้ได้ร่างข้อเสนอแนะ ทิศทาง เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์แปรรูป ข้าวในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

3.1.3.6 เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 2 ภายใต้โครงการพัฒนารวมกลุ่ม และเชื่อมโยงอุตสาหกรรม(Industrial Cluster Development) ด้านอุตสาหกรรมเกษตร(แปรรูป ข้าว) จังหวัดพิษณุโลกเพื่อนำเสนอร่างทิศทาง เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาขีด ความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์แปรรูปข้าวในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ให้ผู้เข้าร่วมประชุม พิจารณาและเห็นชอบร่วมกัน

3.1.4 การสรุปผลการวิจัย (Conclusion)

การสรุปผลการวิจัยจะนำเสนอผลการศึกษาในลักษณะของการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยแบ่งเนื้อหาของการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ส่วนหลัก ดังนี้

- ส่วนที่ 1 สถานการณ์การผลิตข้าวและอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวในจังหวัดพิษณุโลก
- ส่วนที่ 2 ประเมินสถานภาพของคลัสเตอร์แปรรูปข้าวในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก
- ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับข้าวและหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดพิษณุโลก
- ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมแปรรูปข้าว จังหวัดพิษณุโลก
- ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะทิศทาง เป้าหมายและยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์แปรรูปข้าวในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก